

Καταπολέμηση της δόλιας χρήσης κρυπτοστοιχείων:

Νεότερες εξελίξεις στην ευρωπαϊκή νομοθεσία

Παράλληλα με τη διαρκώς αυξανόμενη χρήση «πλαστικού» χρήματος, κατά την τελευταία δεκαετία αυξήθηκε σημαντικά η κυκλοφορία εικονικών νομισμάτων (virtual currencies). Η μεγαλύτερη καινοτομία υπήρξε η εφεύρεση και διακίνηση κρυπτονομισμάτων, δηλ. εικονικών νομισμάτων μη εξαρτώμενων από την αξία οποιουδήποτε παραστατικού νομίσματος (fiat currency), τα οποία εκδίδονται και κυκλοφορούν με την τεχνολογία καταμεμημένου καθολικού (DLT), βάσει λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Τα κρυπτονομίσματα μπορούν να είναι ανταλλάξιμα με παραστατικά νομίσματα.

Ένα κρυπτονόμισμα, όπως το bitcoin, στηρίζεται σε δομή αποκεντρωμένης επικύρωσης και αποθήκευσης συναλλαγών σε δημόσιο καθολικό, στο οποίο οι συνδεδεμένοι κόμβοι έχουν ισότιμη πρόσβαση. Η κρυπτογράφηση των δεδομένων κάθε συστοιχίας (block) καθιστά την ταυτοποίηση των συναλλασσομένων ιδιαίτερα δυσχερή (ψευδωνυμοποίηση), ώστε κατέστη γρήγορα σαφές ότι η αρρυθμιστή κυκλοφορία κρυπτονομισμάτων θα μπορούσε να διευκολύνει τη διακίνηση και το ξέπλυμα χρήματος από έκνομες δραστηριότητες, αλλά και τη χειραγώγηση της αγοράς κρυπτοστοιχείων με αξία ούτως ή άλλως ιδιαίτερα ευμετάβλητη. Εμφανίστηκαν, επίσης, νέες επαγγελματικές δραστηριότητες σχετικά με την πώληση και την ανταλλαγή κρυπτονομισμάτων, όπως η λειτουργία ανταλλακτηρίων και ειδικών ATMs.

Μολονότι με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 (AML4) ο Ευρωπαϊός νομοθέτης παρέμεινε εκκωφαντικά σιωπηλός, η Οδηγία (ΕΕ) 2018/843 (AML 5) υπήγαγε τους παρόχους υπηρεσιών θεματοφυλακής και ανταλλαγής εικονικών νομισμάτων στη νομοθεσία κατά του ξεπλύματος, με υποχρέωση μάλιστα αδειοδότησης ή καταχώρησης σε σχετικό μητρώο. Κατ' αποτέλεσμα, δεν υφίσταται πλέον διαφοροποίηση μεταξύ των εποπτευόμενων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων και των

Νικόλαος Ασκοτίρης

Partner
της Karatzas
and Partners
Law Firm

συγκεκριμένων αυτών παρόχων, όσον αφορά την ταυτοποίηση του πραγματικού δικαιούχου, τα μέτρα δέουσας επιμέλειας και τις λοιπές υποχρεώσεις.

Επιπροσθέτως, στις 20 Ιουλίου 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε δέσμη νέων νομοθετικών μέτρων κατά του ξεπλύματος. Ήδη με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1113 διευκολύνεται η ιχνηλασιμότητα των μεταβιβάσεων κρυπτονομισμάτων, μέσω της συλλογής στοιχείων ταυτοποίησης του εντολέα και του δικαιούχου. Επιπροσθέτως, σχεδιάζεται η υπαγωγή όλων των παρόχων υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων στη νομοθεσία κατά του ξεπλύματος και η δημιουργία νέας ευρωπαϊκής αρχής με αρμοδιότητες και στο πεδίο των κρυπτοστοιχείων. Στο ίδιο πλαίσιο, διεξάγεται διαβούλευση από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών σχετικά με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής των Κατευθυντήριων Γραμμών για τους παράγοντες κινδύνου ξεπλύματος στους παρόχους υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων.

Οι ανωτέρω εξελίξεις, σε συνδυασμό με τη θέση σε εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/1114 (MiCAR), αναμένεται να ενισχύσουν την ακεραιότητα των αγορών κρυπτοστοιχείων και την ασφάλεια δικαίου, μειώνοντας το περιθώριο καταστρατήγησης. ■

KARATZAS & PARTNERS ⁶⁰ YEARS

The Orbit-5th floor, 115 Kifissias Ave.,
115 24 Athens / Greece

T: (+30) 210 3713600

E: mail@karatza-partners.gr

W: www.karatza-partners.gr

